

Bognár Zsoltné

Szükséges gépek, eszközök a kereskedelemben

A követelménymodul megnevezése:

A vállalkozások alapítása, működtetése, átszervezése, megszüntetése

A követelménymodul száma: 0001-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-009-50

ESZKÖZÖK, GÉPEK A KERESKEDELEMBEN

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Kukori és Kotkoda tollból készült ágyneműket forgalmaznak. Jelenleg egy üzletük van, aminek az eladótere 30 négyzetméter, és tartozik hozzá egy 10 négyzetméteres raktár is. A raktárban az árukat 3 méter magas Salgó állványokon tárolják, az üzletben az árubemutató kisebb faliallványokon és középállványokon történik. Az ágyneműk műanyag tasakban, és kartondobozokban érkeznek, de az üzletbe már csak a műanyag tasakkal kerülnek ki. Gondolja végig, milyen eszközök szükségesek az áru átvételéhez, üzleten belüli mozgatásához, és a raktárban való elhelyezéshez! Milyen eszközöket ajánl az áru-előkészítéshez, illetve az értékesítéshez?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A kiskereskedelemben az áruforgalom minden egyes szakaszához szükségesek lehetnek eszközök, gépek.

- Az **áruátvétel** során szükség van árumozgató-, a csomagolás bontását segítő, valamint a mennyiségi és minőségi átvételt segítő eszközökre,
- az **árutárolás**, raktározás műveletei is igényelhetnek, gépeket, például hűtőt, vagy eszközöket a tisztításhoz, válogatáshoz,
- az **áru-előkészítés** műveleteihez minden áruféleségnél és értékesítési módnál szükség lehet eszközökre, esetleg gépekre az áruk csomagolásához, árazáshoz és egyéb adatok feltüntetéséhez, egyes termékek méréséhez, darabolásához, stb.
- az **értékesítési folyamatban** is szükség van eszközökre, gépekre, az élelmiszereknél a hűtőkre, fagyasztókra, műszaki cikkeknel az árubemutatót segítő eszközökre, és a folyamat lezárásaként minden áruféleségnél pénztárgépre,
- a **teljes folyamatban** biztosítani kell az áru- és vagyónvédelmet a megfelelő eszközökkel.

Az üzletekben használatos **eszközök, gépek köre** változó. **Függ:**

- Az **üzlet méretétől, elrendezésétől**: a nagyobb üzletekben több lehetőség és igény van a gépesítésre. Ha az eladótér mellett raktárral is rendelkezik az üzlet, akkor például külön gondoskodni kell az üzleten belüli árumozgatásról, magas raktárakban pedig szükség lehet a függőleges gépi árumozgatásra is.

- **Szakjellegtől** - a forgalmazott áruk jellemzőitől: az egyes árucsoportok forgalmazásához eltérő, sokszor speciális eszközökre van szükség. Az élelmiszerek tárolásához hűtőt, fagyasztót kell biztosítani, a csemegeárukhoz szeletelő gépet. A bútoroknál az összeszereléshez kellenek eszközök, a lakástextíliáknál és méteráruknál mérni és darabolni kell, és folytathatnánk a sort.
- Az **értékesítési módtól**: Az önkiszolgáló értékesítés előkészítése, az árukihelyezés általában eszközigényesebb, mint a hagyományos értékesítésé, az önkiválasztó és minta utáni értékesítési mód szintén igényelhet speciális eszközöket, mint például a raktári árutároláshoz, mozgatáshoz szükséges eszközök.
- A **cég anyagi helyzetétől, üzletpolitikájától, és más tényezőktől**: Természetszerű, hogy a jobb anyagi helyzetben lévő cégek többet tudnak szánni gépesítésre, korszerű eszközökre, de figyelembe kell venni az üzletpolitikai elképzeléseket is. Lehetséges például, hogy az egyik cég a legkorszerűbb eszközöket kívánja alkalmazni, míg a másik éppen a kevesebb gépet, a személyes eladást tartja fontosabbnak. Ha egy cég nem akar friss húsárut forgalmazni, értékesíthet gyári kiszerelésű termékeket is. Ebben az esetben azonban csemegepult helyett hűtőládában helyezi el az árut. És sorolhatnánk még a példákat.

Először tekintsük át azokat az eszközöket, amelyek szakjellegtől függetlenül a legtöbb üzletben megtalálhatók!

Pénztárgép

A pénztárgép az értékesítési folyamat lezárásakor az ellenérték elszámolását segítő gép. Alapvetően alkalmas az áru árának, mennyiségének, rögzítésére, a vásárlás értékének összegzésére. Képes a termékeket meghatározott csoportokba sorolni, pl. áfa-kulcsenként, árucsoportonként, jövedéki adózás szerint bontva, stb.

1. ábra. Pénztárgép¹

A 24/1995. Pénzügyminisztériumi rendelet kimondja, hogy az Áfa-törvényben előírt, adóigazgatási azonosításra alkalmas nyugta adására az a pénztárgép felel meg, amelyet az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnöke rendeletben engedélyezett, és az arra jogosított szerviz üzembe helyezett.

A pénztárgép típusát az APEH elnöke akkor hagyja jóvá, ha:

- készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő bevételek kimutatására (rögzítésére) alkalmas;
- azzal nyugta kibocsátható;
- alkalmas az üzembehelyezéskori lezárására (plombálására),
- képes kerekíteni 5-re, illetve 0-ra
- az értékesítések (díjak) összegét göngyölti;
- a készülék negatív végösszeget tartalmazó nyugta kibocsátására nem alkalmas;
- napi (időszaki) forgalmi jelentést (zárást) készít, amelyet kinyomtat;
- a napi értékesítések (díjak) végösszegét az adómemóriában a hozzáférhetetlenség biztosításával, módosítási és törlési lehetőség kizárásával tárolja. Az adómemóriának az adatokat tápfeszültség-kiesés esetén is tárolnia kell;
- készüljön ellenőrző szalag a kibocsátott nyugtáról és a napi forgalmi jelentésről;
- számítógépes rendszerű, pénztárgép funkcióval ellátott berendezések pénztárgép programja a többi programtól elkülönüljön.
- pénztárgép forgalmazója rendelkezzen CE megfelelőségi dokumentációval, és a gyártó megfelelőségi nyilatkozatával.

A legegyszerűbb gép napi 100–200 nyugtát képes adni, több gyűjtővel rendelkezik és legalább két áfakulcsot kezel, regisztrálja a készpénzt, és a pénzhelyettesítőket.

¹ <http://penztargepszerviz.blogol.hu/> 2010. 10. 16.

A pénztárgépet úgy kell elhelyezni, hogy a pénztáros és a vevő egyaránt láthassa az éppen beütött adatokat és a végösszeget. A gépet külön erre a célra kialakított pénztárpulton helyezük el, amihez rendszerint egy másik pult, árutovábbító szalag, vagy görgő kapcsolódik.

2. ábra. Pénztárgép kódleolvasóval és mérleggel²

A pénztárgéphez igény szerint különböző perifériák csatlakoztathatók:

- fix, és kézi kódleolvasó: a vonalkódok leolvasásával gyorsabbá és pontosabbá teszi a termékek azonosítását
- kártyaleolvasó: a bankkártyás, hitelkártyás fizetést teszi lehetővé
- számlanyomtató – ha nincs beépítve a gépbe
- mérleg – ott, ahol a pénztáros méri a zöldséget, gyümölcsöt

A pénztárgép segíti a bolti nyilvántartást. A napi forgalom nyomon követhető összességében, árucsoportonként, esetleg eladónként. Az érték rögzítése ellenőrzési lehetőséget biztosít az üzletvezetőnek, tulajdonosnak vagy valamely hatóságnak, pl. az APEH-nek. A pénztárgépek rendelkeznek egy „fekete dobozzal”, ami minden egyes tételt rögzít és azt onnan semmilyen módon nem lehet kitörölni. A készletfogyás is napra készen követhető, ha a pénztárat összekötik egy számítógéppel, amire a beérkezett árut folyamatosan felviszik, a pénztárgép pedig azonnal leveszi a készletből az eladott terméket. Ezzel minden termék napi készlete, valamint az összes készlet bármikor megismerhető.

² <http://www.penztagkep-futar.hu/oldalak/micra.htm> 2010. 10.16.

3. ábra. Számítógépes pénztárgép rendszer³

Egy üzletben elsősorban a forgalom és a vevőszám alapján kell meghatározni a pénztárgép-kapacitást. Az, hogy hány gépre van szükségünk, attól is függ, mekkora az üzlet. Ha az eladótér osztályokra, részlegekre tagolódik, érdemesebb osztályonként elhelyezni egy, igény szerint több gépet. A gépek számát a várható legnagyobb forgalomhoz kell igazítani és a napi, heti ingadozáshoz alkalmazkodva többet vagy kevesebbet működtetni.

Árumozgató eszközök

Az üzletbe beérkezett árut átvétel után el kell helyezni a raktárban, illetve az eladótérben, mozgatni kell az egyes helyiségek között, illetve helyiségekben. Ehhez az áru jellegétől, méretétől függően különböző árumozgató eszközöket kell igénybe venni.

- A legegyszerűbb árumozgató eszköz a **ládahúzó**. Ez gyakorlatilag egy kampó, amit a műanyag láda vagy rekesz szélébe beakasztunk, ezzel segítve a mozgatást.

³ <http://atcpentzargep.hu/Megoldasok/PC-s%20p%C3%A9ntz%C3%A1rg%C3%A9p%20rendszerek.aspx?oldal=1>
2010. 10. 16.

4. ábra. Kézi-, molnár-, rolykocsi⁴

- Árumozgatásra a legtöbb üzletben a **kézikocsikat** alkalmazzák. Léteznek két-, három- vagy négykerekű változatban. A kétkerekű, más néven **molnárkocsit** rekeszek, ládák, zsákok mozgatására használják. A három- és négykerekű változat már rendelkezik rakodófelülettel, és kiegészíthető egy vagy több oldalon magasítóval, oldalráccsal, ilyen például a **rolly kocsi**.
- A rakodólapon tárolt áruk mozgatására szolgál a **kézi emelővillás targonca** – közismert nevén a „**béka**”. A kézi targoncának van motoros kivitele is, amely gyalogkísérésű, de az emelést gép végzi.

⁴ <http://www.e-raktarteknika.hu> 2010. 10. 16.

5. ábra. Béka és targonca⁵

- A **gépi emelővillás targonca** az emelést és a továbbítást is gépi erővel végzi, és akár 5 méter magasra is lehetővé teszi a függőleges árumozgatást.
- A **felrakó targoncákat** – amelyeken több esetben nem emelővilla, hanem síklap található – nagykereskedelmi raktárakban alkalmazzák.
- A nem emelővillás gépeket **felrakógépnek** nevezzük. Ennek egy speciális változata a **kommissiózó gép** (kommissiózás: az áruk megrendelések szerinti összeválogatása). A kommissiózó gép kosarába beáll a raktári dolgozó, így eljut az állványok felső részéhez, és összegyűjti az árut, rendezi a polcokat.

Az utóbbi három árumozgató eszközt csak az erre kiképzett személy használhatja. Azonban bármelyik árumozgatási módot választjuk, mindig fontos figyelni a biztonságos árumozgatás körülményeire, szabályaira.

Egyéb árumozgató eszközök is használatosak a kereskedelemben, mint például:

- a **lift**: többszintes áruházakban, bevásárló központokban alkalmazzák,
- a **szállítószalag**, árutovábbító **görgősor**, vagy a **csúszda**: kevésbé elterjedt, manapság leggyakrabban a pénztárgéphez kapcsolva alkalmazzák.

Egyéb gépek, eszközök

Szinte kivétel nélkül minden üzletben megtalálható az **árazó gép**, amivel a termékre, illetve csomagolására elhelyezhetjük az árcímkét. Legegyszerűbb fajtája az árat, esetleg egy rövid kódot nyomtat a címkére, de a komolyabb típusok már minden az árura vonatkozó fontos információt képesek kinyomtatni.

⁵ <http://wcs.oisz.hu/22950/hasznalt-targonca-kereskedelem/targoplan-kft.html> 2010. 10.16.

6. ábra. Árazó gépek, és címkenyomtató⁶

A csomagolás bontására **szikét**, esetleg **ládabontót** használnak az üzletekben. Hasonlóan jellemző darab egy üzletben a **létra** és a **fellépő, vagy zsámoly**. Ezek az eszközök segítik a magasabban lévő áruk elérését.

7. ábra. Fellépők⁷

Élelmiszerüzletek tipikus eszközei, gépei

⁶ <http://shop.jelolestechnika.hu> 2010. 10. 16.

⁷ <http://officeplaza.hu/> 2010. 10.16.

- **Mérlegek:** Az üzletekben az elektromos mérleg használatos, ami alkalmas az áru tömegének, árának, értékének megállapítására. A legtöbb mérleg alkalmas címkenyomtatásra is. Az eladótérben az asztali mérleget alkalmazzák, de a raktárban emellett másztát (felrakó súlyos, vagy tolösúlyos nagy mérleget) is használnak, ami például a hús- és csemegeárúk átvételét segíti. Egyre több üzletben jellemző, hogy a mérést nem az eladó végzi, hanem önkiszolgáló rendszerben maga a vevő (pl. zöldség-gyümölcs), vagy a pénztáros. Mindkét megoldáshoz speciális mérleg szükséges. Ha a vevő végzi a mérést, akkor a mérleget el kell látni piktogramokkal és az egyes árukhoz tartozó kóddal. Ha a pénztáros feladata a mérés, akkor a mérleget a pénztárpultban, a pénztárgéppel összekötve helyezik el.

8. ábra. Mérlegek⁸

- **Hűtő, fagyasztó készülékek:** Az élelmiszerüzletekben az élelmiszerek hűtésére használnak **szekrényt, ládát, vagy vitrint – pultot**. **Mindhárom típus készülhet nyitható vagy elhúzható ajtóval, illetve ajtó nélkül, légfüggönyös megoldással.** A szekrényeket főként üdítők hűtésére, vagy félkész ételek tárolására, bemutatására használják. Speciális az ajtó nélküli hűtő faliállvány, ezt **hűtőregálnak** nevezik. Alkalmazható tejtermékek, csemegeárúk, zöldségek, stb. önkiszolgáló értékesítésére. A ládák vagy teknők legtöbbször fagyasztott termékek, fagylaltok tárolását segítik.

⁸ <http://micra.netfactory.hu/> 2010. 10. 16.

9. ábra. Csemege pult⁹

- A vitrineket alkalmazzák hagyományos értékesítési módnál a hús- és csemegeosztályokon, ahol csak az eladó felől nyitott a hűtő, de a vevő is látja a kihelyezett árukat. Ezt a speciális pultot hívják **norvég pult**nak. Vitrinek jól használhatók az önkiszolgáló értékesítés során is. Tárolhatnak bennük zöldségeket, gyümölcsöket, tejtermékeket, előre csomagolt csemege- és húsárúkat és minden más hűtést igénylő árut. Ezek a vitrinek a vevő felől nyitottak vagy ajtóval rendelkeznek. Az önkiszolgáló módban alkalmazható még a hűtő faliállvány. A hűtők az elvárt hőmérséklet szerint is csoportosíthatók. Eszerint megkülönböztetünk 0° C feletti és alatti hűtési tartományt. A hűtött termékeket (tej, húsáru) 2–4° C között kell tárolni, míg a fagyasztókat -18° C – -22° C közötti hőmérsékleten kell működtetni. A hűtő lehet statikus vagy ventilációs hűtésű, a ventilációs a modernebb és elterjedtebb, lényege, hogy a hűtőn belül keringtetik a levegőt, ami növeli a hűtés hatásfokát.

10. ábra. Hűtők csoportosítása¹⁰

⁹ <http://www.gastroattase.hu/> 2010. 10.16.

¹⁰ Bognár Zsoltné: Vállalkozások 1.

A nagyobb üzletekben érdemes hűtőkamrákban tárolni az árut. A hűtőhelyiségeket úgy kell kialakítani, hogy azok ajtaját belülről segédeszköz nélkül akkor is ki lehessen nyitni, ha azt kívülről bezárták.

- **Szeletelő, daráló gépek** a csemege- és húсарuk értékesítéséhez szükségesek akkor, ha nem gyárilag előrcsomagolt termékeket értékesítünk. Ha az üzletben daraboljuk, szeleteljük a hús- és csemegeárúkat, daráljuk a húsokat, akkor szükséges beszerezni ezeket a gépeket. Kialakíthatunk hagyományos értékesítést, ekkor az eladótérben helyezük el a szeletelő és daráló gépeket. Ha teljes önkiszolgálást valósítunk meg, akkor a gépeket a raktárban, illetve áru-előkészítő helyiségben használjuk. A szeletelő gépek az üzlet méretétől, a gép elhelyezésétől függően különböző teljesítményűek lehetnek, és kombinálhatók mérleggel, csomagoló géppel, illetve címkézővel.

11. ábra félautomata és automata szeletelő gép¹¹

- **Őrlőgépek** – kávé, mák, dió darálására használhatók, de ma már igen ritkán alkalmazzák, mert a termékeket őrölt formában, vákuum-csomagolásban forgalmazzák.
- **A csomagolást segítő gépek** is igen sokfélék: az élelmiszerüzletekben a **zsugorfóliázó** a legelterjedtebb. A zsugorfóliát – ismertebb nevén Folpackot – műanyag tálcás termékek csomagolására alkalmazzák. A fóliázó gép enyhén rámelegíti a fóliát a tálcára. A gépet kombinálhatjuk mérleggel, összeköthetjük szeletelő géppel. A raktárban, áru-előkészítőben használatos. A **klipszelő** a kiskereskedelemben kevésbé elterjedt, de praktikus eszköz. A műanyag fóliák, zsákok lezárására alkalmas különböző anyagú, vastagságú szalagok, pántok segítségével. A **fóliahegesztő** gép műanyag tasakok légmentes lezárását szolgálja.

¹¹ <http://www.gastrocentrum.hu> 2010. október 25.

12. ábra. Fóliázó-, fóliahegesztő-, klipszelő gép¹²

Egyéb szakmák speciális eszközei

A többi áruféleség kiskereskedelmi értékesítéséhez jóval kevesebb speciális eszközre, gépre van szükség. Vannak olyan üzletek, ahol a mérlegre szükség van. Ilyen például egy csavarbolt, ahol alkalmazhatunk egyszerű, vagy darabszámláló mérleget is.

13. ábra. Darabszámláló mérleg¹³

A méteráruk mérésére megfelel az egyszerű méterrúd, vágáshoz a szabóolló. Bútorüzletben a bútorok összeszereléséhez alkalmazhatunk fogókat, csavarhúzókat, egyéb kéziszerszámot.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

¹² <http://www.gastrocentrum.hu> 2010. október 25.

¹³ <http://www.cibona.hu/termekek/berbe.html> 2010. október 25.

Írja fel, hogy az áruforgalmi folyamat egyes szakaszaiban milyen eszközöket, gépeket használnak egy ruházati üzletben!

- áruátvétel

- árutárolás

- áru-előkészítés

- értékesítési folyamatban

2. feladat

Mutassa be, **milyen szempontok alapján dönt** egy boltvezető az üzlet működéséhez szükséges eszközökről, és azok számáról!

3. feladat

Az APEH tíz fontos feltétel megléte esetén adja ki egy pénztárgépre az engedélyt. Sorolja fel mind a tíz feltételt!

MUNKANYAG

4. feladat

Mutassa be, milyen perifériák kapcsolódhatnak egy pénztárgéphez, azoknak mi a szerepe!

MUNKANYAG

5. feladat

Írja le, Ön szerint miért előnyös, ha a pénztárgépeket számítógéppel kötik össze!

6. feladat

Kapcsolja össze az egyes árumozgató eszközöket a hozzájuk tartozó meghatározásokkal úgy, hogy a felsorolásban szereplő információkat elhelyezi a táblázat üres celláiban!

ládák, rekeszek vízszintes mozgatására használják	egyszerű kampó	gyalogkísérésű raklapemelő
raklapok nagyobb távolságra, nagyobb magasságra történő mozgatására használják	az árut görgők segítségével továbbítja	a kiskereskedelemben főként a pénztárnál használják
rakfelülettel rendelkező kézikocsi	két kerekű kocsi	raklapra helyezett áruk mechanikus emelésére, mozgatására használják
kisebb mennyiségű dobozos, és egyéb csomagolású áru vízszintes mozgatására használják	gépi működtetésű raklapemelő	rekeszek, ládák mozgatására használják

14. ábra. Árumozgató eszközökre vonatkozó információk

megnevezés	rövid bemutatás	mire jó?
ládahúzó		
béka		
molnárkocsi		
emelővillás targonca		
görgős árutovábbító		
háromkerekű kézikocsi		

7. feladat

Sorolja fel azokat az eszközöket, amelyeket szakjellegtől függetlenül minden üzlet használ!

<hr/> <hr/> <hr/>

8. feladat

Röviden mutassa be, milyen funkciókkal rendelkezhetnek az üzletekben használatos mérlegek!

<hr/> <hr/> <hr/>

9. feladat

Rendszerezze az egyes hűtőket a megadott szempontok szerint!

Hőfok:

<hr/> <hr/>

Hűtési mód:

<hr/> <hr/>

Forma:

Nyitási mód:

10. feladat

Sorolja fel, hogy a hűtőn és mérlegen kívül milyen eszközöket használnak az élelmiszerboltban!

Megoldások

1. feladat

- áruátvétel

Árumozgató, csomagolás bontó eszközök

- árutárolás

A raktárban történő elhelyezéshez szükség lehet függőleges árumozgatásra, amit megoldhatunk egy fellépővel, létrával, vagy targoncával. A tárolás során nincs külön eszközigény.

- áru-előkészítés

Árazó gép, vagy címkéző szükséges.

- értékesítési folyamatban

A folyamat végén biztosan szükséges pénztárgép, esetleg annak perifériái (kódleolvasó, nyomtató).

2. feladat

A döntés szempontjai:

- Az üzlet mérete, elrendezése: A nagyobb üzletekben több lehetőség és igény van a gépesítésre. Minél több kiszolgáló helyiség van, annál többször kell az árut mozgatni.
- Szakjelleg – a forgalmazott áruk jellemzői: az egyes árucsoportok forgalmazásához eltérő, sokszor speciális eszközökre van szükség. Például az élelmiszerek tárolásához hűtőt, fagyasztót kell biztosítani, a csemegeárukhoz szeletelő gépet. A bútoroknál az összeszereléshez kellenek eszközök, a lakástextíliáknál és méteráruknál mérni és darabolni kell.
- Értékesítési mód: Az önkiszolgáló értékesítés előkészítése, az árukihelyezés általában eszközigenyesebb, mint a hagyományos értékesítésé, az önkiválasztó és minta utáni értékesítési mód szintén igényelhet speciális eszközöket, mint például a raktári árutároláshoz, mozgatáshoz szükséges eszközök.
- A cég anyagi helyzete: A jobb anyagi helyzetben lévő cégek többet tudnak szánni a gépesítésre, a korszerű eszközökre.
- A cég üzletpolitikája: Ha pl. egy élelmiszerbolt nem akar friss húsrut forgalmazni, értékesíthet gyári kiserelésű termékeket is, de ekkor csemegepult helyett hűtőládában helyezi el az árut.

3. feladat

APEH feltételek egy pénztárgép engedélyezéséhez:

- készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő bevételek kimutatására (rögzítésére) alkalmas;
- azzal nyugta kibocsátható;
- alkalmas az üzembehelyezéskori lezárására (plombálására),
- képes kerekíteni 5-re, illetve 0-ra;
- az értékesítések (díjak) összegét göngyölti;
- a készülék negatív végösszeget tartalmazó nyugta kibocsátására nem alkalmas;
- napi (időszaki) forgalmi jelentést (zárást) készít, amelyet kinyomtat;
- a napi értékesítések (díjak) végösszegét az adómemóriában a hozzáférhetetlenség biztosításával, módosítási és törlési lehetőség kizárásával tárolja. Az adómemóriának az adatokat tápfeszültség-kiesés esetén is tárolnia kell;
- készüljön ellenőrző szalag a kibocsátott nyugtaról és a napi forgalmi jelentésről;

- számítógépes rendszerű, pénztárgép funkcióval ellátott berendezések pénztárgép programja a többi programtól elkülönüljön.
- pénztárgép forgalmazója rendelkezzen CE megfelelőségi dokumentációval, és a gyártó megfelelőségi nyilatkozatával.

4. feladat

Pénztárgéphez kapcsolható perifériák:

- fix, és kézi kódleolvasó: a vonalkódok leolvasásával gyorsabbá és pontosabbá teszi a termékek azonosítását
- kártyaleolvasó: a bankkártyás, hitelkártyás fizetést teszi lehetővé
- számlanyomtató – ha nincs beépítve a gépbe
- mérleg – ott, ahol a pénztáros méri a zöldséget, gyümölcsöt.

5. feladat

Ha a pénztárgépeket összekötik egy számítógéppel, akkor a napi forgalom nyomon követhető összességében, árucsoportonként, esetleg eladónként. A készletfogyás is napra készen követhető. A beérkezett árut folyamatosan felviszik a számítógépes nyilvántartásba, a pénztárgép pedig azonnal leveszi a készletből az eladott terméket. Ezzel minden termék napi készlete, valamint az összes készlet bármikor lekérdezhető.

6. feladat

megnevezés	rövid bemutatás	mire jó
ládahúzó	egyszerű kampó	ládák, rekeszek vízszintes mozgatására
béka	gyalogkísérésű raklapemelő	raklapra helyezett áruk mechanikus emelésére mozgatására
molnárkocsi	kétkerekű kocsi	rekeszek, ládák mozgatására
emelővillás targonca	gépi működtetésű raklapemelő	raklapok nagyobb távolságra, nagyobb magasságra történő mozgatására
görgős árutovábbító	az árut görgők segítségével továbbítja	a kiskereskedelemben főként a pénztárnál használják
háromkerekű kézikocsi	rakfelülettel rendelkező kézikocsi	kisebb mennyiségű dobozos, és egyéb csomagolású áru vízszintes mozgatására

7. feladat

Szakjellegtől függetlenül minden üzlet által használt eszközök:

Pénztárgép, árumozgató eszközök, szike, esetleg ládabontó, árazó gép, létra, fellépő számoly.

8. feladat

Mérés, a mért tömeg, ár, érték kijelzése, címke nyomtatás, összeköthető a pénztárgéppel, önkiszolgáló méréskor piktogramok segítik a termék megadását.

9. feladat

Hőfok: hűtő, fagyasztó

Hűtési mód: ventilációs, statikus

Forma: szekrény, láda, vitrin

Nyitási mód: nyitható-, vagy elhúzható ajtó, ajtó nélküli.

10. feladat

Az élelmiszerüzletekben a hűtőn és a mérlegen kívül általában a következő eszközöket alkalmazzák:

- szeletelő-, daráló-, őrő gépek
- zsugorfóliázó
- fóliahegesztő
- klipszelő

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

A Kalmár Bt. új ruházati üzletet tervez nyitni. Az üzlet 60 négyzetméteres eladótérből és 30 négyzetméteres raktárból áll. Az eladótérben a vállfás árut sztendereken, a többi árut hajtogatva polcokon mutatják be. Az új áruk kartondobozban érkeznek. A mennyiségi, minőségi átvétel a raktárban történik, ahol van egy hosszú pult az áruk számlálásához, minőségi ellenőrzéséhez, és az áru-előkészítéshez. A ruhákat polcon tárolják, dobozostól.

Gondolja végig, hogy a tervezett üzletben az áruforgalom egyes szakaszaihoz milyen eszközre, gépre van szükség! Véleményét röviden foglalja össze!

2. feladat

A Kalmár Bt. az üzletbe egy pénztárgépet tervez. Foglalja össze, hogy egy ruházati üzletben milyen feltételeknek kell megfelelnie a pénztárgépnek! Keressen pénztárgépekre vonatkozó ajánlatokat az interneten, majd válassza ki az Ön szerint megfelelőt! Választását indokolja!

Írja le, milyen feltételeknek kell megfelelnie a pénztárgépnek egy ruházati üzletben?

Pénztárgépekre talált ajánlatok:

Választott pénztárgép, rövid indoklással:

3. feladat

Az alábbi üzlettípusokra vonatkozó rövid leírások alapján tegyen javaslatot a megfelelő árumozgató eszközre/ eszközökre! Döntését támassza alá érvekkel!

150 négyzetméteres műszakicikk üzlet, ahol háztartási gépek, televíziók, hifi berendezések, és más elektronikai készülékek kaphatók.

Egy bevásárlóközpont alagsorában, a -1. szinten lévő szupermarket.

Egy 40 négyzetméteres, méterárukat értékesítő üzlet.

Egy kétszintes bútórúház, amelyben szekrények, ágyak ülóbútorok, garnitúrák, és kisbútorok is kaphatók.

4. feladat

Nézzen utána az interneten, és írja le, hogy külön képesítés nélkül milyen árumozgató eszközt használhatnak a bolti dolgozók!

5. feladat

Egy új hipermarketbe összesen 30 árazó gépet szereznek be. Az egyes típusok közötti választásban az alábbi szempontokat helyezik előtérbe:

SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, GÉPEK A KERESKEDELEMBEN

- legyen alkalmas az ár, és egységár megjelenítésére,
- lehetőleg könnyen kezelhető legyen,
- kategóriájában kedvező árú legyen.

Keressen árazó gépekre vonatkozó ajánlatokat, és válasszon a fenti feltételeknek megfelelő gépet! A választott gépet jellemezze a megadott – és az Ön által fontosnak tartott szempontok szerint!

6. feladat

Az élelmiszerek értékesítéséhez szükséges hűtő berendezések alkalmazása is. Keressen az interneten az egyes élelmiszerek tárolására, bemutatására használható hűtőket! Írja le, milyen fajta hűtőt tart alkalmasnak az adott élelmiszerhez!

Tejtermékek

Csemegeárúk hagyományos értékesítése

Csemegeárúk önkiszolgáló értékesítése

<hr/> <hr/> <hr/>

Zöldségek önkiszolgáló értékesítése

<hr/> <hr/> <hr/>

Mirelit áruk önkiszolgáló értékesítése

<hr/> <hr/> <hr/>

Üdítők önkiszolgáló értékesítése, főként kánikulában

<hr/> <hr/> <hr/>

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A tervezett üzletben az áruforgalom egyes szakaszaihoz a következő eszközökre, gépekre van szükség

- Áruátvétel: A raktárba az árut három-, vagy négykerekű kézikocsival vihetjük be. Ha a vállfás áru nem dobozban, hanem műanyag tasakban érkezik, akkor könnyen szétcsúsznak, ha egymásra rakjuk őket. Ezért érdemes rolyi kocsit használni. A dobozok bontásához szike ajánlott.
- Raktározás: Az áruk nem igényelnek külön eszközt a raktározás során, legfeljebb a polcok elérésére használhatunk létrát.
- Áruelőkészítés: Árazó gép, esetleg szike, vagy olló a csomagolás bontásához, mert a dobozon belül általában műanyag tasakban is benne vannak a ruhák.
- Értékesítés: Pénztárgép, és perifériái, esetleg fellépő zsámoly a magasabban elhelyezett árukhoz, de minden áruból legyen a vevő számára elérhető szinten.

2. feladat

Milyen feltételeknek kell megfelelnie a pénztárgépnek egy ruházati üzletben?

- készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő bevételek kimutatására, nyugta kibocsátására (rögzítésére) alkalmas;
- le van plombálva;
- képes kerekíteni 5-re, illetve 0-ra;
- az értékesítést göngyölíti;
- negatív végösszeg kibocsátására nem alkalmas, azt az adómemóriában véglegesen rögzíti;
- napi (időszaki) zárást készít, amelyet kinyomtat;
- készít ellenőrző szalagot;
- képes legyen Euróra váltani;
- kapcsolhatók legyenek hozzá perifériák, úgymint számlanyomtató, bankkártya leolvasó.

Pénztárgépekre talált ajánlatok: (a sok lehetőségből csak kettőt mutatunk itt be)

Aclas CED-88BF

Bruttó ár: **56.500 Ft.** Kapcsolódó anyagok letöltése

Termékismertető

A legújabb, hőpapiros pénztárgépünk. Megfelel az APEH legfrissebb előírásainak, kezeli az EURO-t és kerekíti a nyugta végösszegét 0 vagy 5 forintra!

Vonalkódolvasóval is összeköthető (külön megvásárolható tartozék), 3000 előre programozott terméket kezel. Beépített akkumulátorral áramkimaradás esetén vagy bizonytalanul működő elektromos hálózatban is használható!

Opcionálisan 3 féle, a géphez csatlakoztatható fiókból választhat (Kicsi-, nagy- vagy EURO-s fiók)

- Méret: 31 cm széles, 37 cm hosszú, 13 cm magas (fiók nélkül)
- Tömeg: 2,45 kg (fiók és akku nélkül)
- Nyomtató: 2 db 57,5 mm széles hőnyomtató
- Kijelzők: 2 db háttérvilágításos LCD (6 karakter + 8 számjegy)
- Hálózati adapter: AC 230V / 50Hz (0,8A) >> DC 7V / 2A
- Fizetési módok: készpénz (Ft és Euró), csekik (utalvány), hitel (bankkártya)
- ... továbbá: 8 gyűjtő, 3000 PLU (egységár), 4 kezelő

15. ábra. 1. példa ajánlatra¹⁴

Sam4s ER-420F pénztárgép

- A LEGOKOSABB modell
- Csendes és gyors hő nyomtatás
- Vendéglátóipari funkciók.
- Jól látható, kihúzható és forgatható vevőkijelző,
- Számítógépen tárolt árucikk-adatbázis használatának lehetősége az értékesítés folyamán, az árucikk név és árazonosításhoz,
- Vevőazonosítás és nyilvántartás PC-n tárolt adatbázis használatával,
- Kártyás (vonalkódos) vevőazonosítás lehetősége,
- PC, blokknyomtató(miniprinter), vonalkódolvasó, digitális mérleg csatlakoztatása
- 1100 (max. 7260-ig bővíthető) árucikk nyitott, vagy előre definiált cikk értékesítéséhez
- 13 Kg
- 2500 zárás
- Nagy méretű üzletek, vendéglátóipari egységek részére ideális
- Méretek: 400 x 450 x 266 mm

Ár: 84.900 Ft + Áfa

16. ábra. 2. példa ajánlatra¹⁵

Választott pénztárgép, rövid indoklással:

¹⁴ <http://apenztargetep.hu/aclas-ced-88bf-penztargetep> 2010. 10. 25.

¹⁵ <http://www.penztargetepcenter.hu/penztargetep/sam4s-er-260f.php> 2010.10.25.

Olyan gépet érdemes választani, amelyik képes euróban számolni, több pénztáros kezelheti saját kóddal, megfelelő számú termék bevihető, és az ára a funkciókhoz arányosan megfelelő. Az elvárásainknak mindkét típus megfelel, de a második számunkra felesleges funkciókat is kezel. Így elegendő, ha az olcsóbb, de minden nekünk szükséges funkcióval bíró pénztárgépet vesszük meg.

3. feladat

150 négyzetméteres műszakicikk üzlet, ahol háztartási gépek, televíziók, hifi berendezések, és más elektronikai készülékek kaphatók.

- A nagyobb terjedelmű áruk, mint például a hűtők, mosógépek raklapon érkeznek, ezeket békával mozgathatjuk. A gépi targoncához nem elég nagy az üzlet. A többi áru általában dobozban érkezik, amihez megfelelő a kézikocsi, illetve a molnárkocsi.

Egy bevásárlóközpont alagsorában, a -1. szinten lévő szupermarket.

- Lift, amit a bevásárlóközpont eleve kiépít. A raklapos áruk – mint például üdítők – mozgatásához béka szükséges. A többi árunál a liftben való árumozgatáshoz előnyösebb a kézikocsi, a legkisebb árukhoz a rolykocsi.

Egy 40 négyzetméteres, méterárukat értékesítő üzlet.

- A kézikocsi felel meg leginkább a végek (feltekert szövetek, kelmék) mozgatására. Az üzlet kis mérete miatt is ez a legmegfelelőbb.

Egy kétszintes bútóráruház, amelyben szekrények, ágyak ülóbútorok, garnitúrák, és kisbútorok is kaphatók.

- A lift elengedhetetlen, ezen kívül a béka az, ami a leginkább segít a nehéz és terjedelmes áruk mozgatásában.

4. feladat

A bolti dolgozók a gépi targoncán kívül minden árumozgató eszközt használhatnak külön képesítés nélkül.

5. feladat

AKCIÓ !

A gép vásárlása esetén most tíz tekercs címkét és egy festékhengert adunk ajándékba !

BLITZ S14 - kétsoros árazógép. Kettős árazásra a legjobb megoldás !

- 26x16 mm-es hullámos szélű címkére nyomtat.
- A felső sorban 8 helyérték, keskeny számok.
- Magas minőség!
- A hatodik helyen Ft és € is beállítható!
- A hetedik helyen /, a nyolcadikon kg, l, db, m, +, - jelölések.
- Az alsó sorban 6 helyérték, kövérebb számok.
- Az első helyen Ft és € is beállítható!
- Az ország egész területére csomagküldő szolgálat.
- Kérjen árajánlatot !

12345.Ft/l 123456	12345.Ft/m 123456
12345.Ft/kg 123456	12345.Ft/db. 123456
12345.Ft/g 123456	12345.67+ 123456

17. ábra. 1. ajánlat¹⁶

BLITZ W HÁROMSOROS ÁRAZÓ

Egyenes szélű nagyméretű címkére nyomtat. Kövér (4,44 mm. magas-2,31 mm széles) számok esetén 7 helyérték. Azonos méretű keskeny számok esetén 14 számhely. Év, hónap, nap, óra, perc - mind nyomtatható egy címkén !

Címkeméret : 37 mm * 28 mm.

28-FEB-2010	12345678901234
DISCOUNT20%	12345678901234
\$6500.50	12345678901234

18. ábra. 2. ajánlat¹⁷

Az első típus 24 600 Ft, míg a második 40000 Ft-ba kerül. A második gép három sorban képes írni, több információt tudunk vele közölni, de az üzlet céljának elegendő az első típus is. Ezért az elsőt javaslom megvételre, mert az jóval olcsóbb.

6. feladat

Tejtermékek

¹⁶ <http://www.arazogepcentrum.hu/content/Akcio.htm> 2010.10.28.

¹⁷ <http://www.arazogepcentrum.hu/content/BLITZZ.htm> 2010.10.28.

BO 96 ARTYK HŰTÖTT FALIREGÁL

Hűtéstechika > Tejhűtők, hűtött faliregálok > Beépített aggregáttal - Telepített aggregáttal - Zöldséges faliregál

BO 96 ARTYK Hűtött faliregál

Cikkszám: HUHFA00591

Energiafogyasztás: 10 kWh/24h

Hűtéstartomány: (+25 C, 60% Rh) +4 - +10 °C

Külső méretek: 940X700X1620 (mm)

Teljesítmény: 740 W

Nettó ár: 406 100.- HUF
(Végösszeg: 507 625.- HUF)

Db: 0 +

A beépített aggregátos faliregál rendelkezik 3 dönthető polccal, elektronikus hőfokszabályozással, digitális hőfokkijelzéssel, automata leolvasztással, ventilációs hűtéssel, éjszakai függönnyel, és világítással.

19. ábra tejhűtő-hűtő faliregál¹⁸

- A tejtermékek bemutatására legelterjedtebb a hűtővitrin, a faliregál, a fal mellett álló hűtő polcokkal.

Csemegeárúk hagyományos értékesítése

20. ábra. csemegepult – norvég pult¹⁹

- Csemegeárúk hagyományos értékesítéséhez az élelmiszerüzletek a csemegepultot használják, ami az eladó felől nyitott, a vevő felől zárt, de átlátszó. Így a vevő láthatja az árut, de nem fér hozzá.

Csemegeárúk önkiszolgáló értékesítése

¹⁸ <http://tchungary.com/index.php?product=591&cat=21> 2010.10.28.

¹⁹ <http://www.gastroattase.hu/category/csemegepult.php> 2010.10.28.

21. ábra. faliregál²⁰

- A csemegeárakat a tejhűtésre is alkalmazható faliregálban mutathatjuk be, amiből a vevő is el tudja venni az árut.

Zöldségek önkiszolgáló értékesítése

- A csemegeárakhoz, és tejtermékekhez hasonlóan a zöldségeket is hűtőregálban mutathatjuk be, természetesen magasabb hőmérséklet beállításával, mint az előző termékeknél. De zöldségeket hűtés nélkül is értékesíthetünk, ha megfelelő páratartalmat és viszonylag alacsony hőmérsékletet tudunk biztosítani.

Mirelitárak önkiszolgáló értékesítése

- A mirelitárak önkiszolgáló értékesítésére leginkább a hűtőládákat alkalmazzák, ami lehet nyitott, vagy elhúzható tetejű. Megfelelő még erre a célra az elhúzható, vagy nyitható ajtós hűtővitrin, vagy ezek kombinációja.

²⁰ <http://www.hutomester.hu/kereskedelmi-hutobutorok> 2010.10.28.

22. ábra. Hűtőláda

23. ábra. Hűtőláda és vitrin kombinációja²¹

Üdítők önkiszolgáló értékesítése, főként kánikulában

- Üdítők hűtésére az önkiszolgáló mód estén az elhúzzható, vagy nyitható ajtós hűtővitrint használják a legtöbbször, de elterjedt a kisebb méretű hűtőláda. Ezeket a hűtőket sok esetben a gyártó-, forgalmazó cégek adják az üzleteknek kifejezetten a saját márkáik tárolására, bemutatására.

²¹ <http://www.gastrocentrum.hu/index.php?m=termek&k=62&l=> 2010.10.28.

24. ábra. Speciális promóciós termékhűtő²²

²² <http://www.interlevin.hu/promocios/> 2010.10.28.

AZ ÁRU ÉS VAGYONVÉDELEM ESZKÖZEI

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Egy ruházati üzletben a múlt hónapban tűzvédelmi ellenőrzés volt, ami több hiányosságot is megállapított. A raktárban túl közel voltak az áruk a radiátorokhoz, két helyen is úgy tárolták az árut, hogy eltorlaszolták a menekülési útvonalat.

Az eladók azt is jelezték a boltvezetőnek, hogy rendszeresen eltűnik egy-egy póló, ing, illetve nadrág. Az elmúlt hetekben többször is észrevették, hogy néhány lány gyanúsán sokáig válogat, és sokat időzik a próbafülkében. Máskor pedig az egyik eladónak lett gyanús egy fiú, aki vélhetően három pólóval ment be a fülkébe, és kettővel jött ki. Mindkét esetben utólag gondoltak arra, hogy lopás történhetett. Vajon hogyan lehet megelőzni az ilyen, és hasonló helyzeteket, hogyan lehet csökkenteni a bolti lopásokat?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A kereskedelmi vállalkozások vagyónvédelme kiterjed az épületek, eszközök, készletek állagvédelmére, a tűzvédelemre, a lopás elleni védelemre.

Az épületek, eszközök állagvédelméhez hozzátartozik:

- a rendeltetésszerű használat, tisztántartás,
- a rendszeres felújítás,
- a karbantartás.

A készletek állagvédelme megoldható:

- az előírásoknak megfelelő tárolási rend kialakításával,
- az áruk egymásra hatásának elkerülésével (pl. kávé és dohányárut, vagy bármilyen élelmiszert és vegyiárut nem tárolunk együtt),
- kártevők, és egyéb külső hatások (pl. nap, pára, stb.) elleni védelemmel,
- rendszeres tisztántartással, válogatással, stb.

A tűzvédelem is összetett feladat, legfontosabb elemei a következők:

- A tűzbiztonsági fokozatot a jogszabályok alapján a tűzoltóság határozza meg, figyelembe véve az épület, a környezet adottságait és a forgalmazott termékek körét. Ezek a fokozatok a tűzállóságot fejezik ki, a leginkább tűzálló fokozat az I., a legveszélyesebb az V. fokozat. Jogszabály azt is meghatározza, hogy hol elegendő a kézi poroltó, hová kell érzékelős tűzjelző vagy tűzoltó rendszer, illetve tűzcsap.

	tűzvédelem - A tűzosztály	szilárd, általában szerves eredetű olyan anyagok tüze, amelyek lángolás és/vagy parázslás kíséretében égnek (pl. fa, papír, szén, szalma)
	tűzvédelem - B tűzosztály	folyékony, vagy cseppfolyós szilárd anyagok (olvadékok) tüzei
	tűzvédelem - C tűzosztály	éghető gázok tüzei

25. ábra. Tűzvédelmi osztályok²³

- A tevékenységre, felhasznált anyagokra, eszközökre vonatkozó tűzvédelmi előírások: A 35/1996. (XII. 29.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról tartalmazza többek között a tűzveszélyességi osztályokat.
 - „A” fokozottan tűz- és robbanásveszélyes
 - „B” tűz- és robbanásveszélyes
 - „C” tűzveszélyes,
 - „D” mérsékelten tűzveszélyes,
 - "E" nem tűzveszélyes fokozat.
- A legfontosabb tűzvédelmi előírások:
 - Az épület tűzbiztonsági osztályba sorolásának, és a tűzbiztonsági fokozatnak megfelelő tűzbiztonsági eszközök biztosítása. Ez lehet tűzoltó készülék, tűzcsap, tűzérzékelő – tűzoltó rendszer, stb.
 - Meg kell tervezni a menekülési útvonalakat és azokat szabadon kell hagyni. A vészkijáratokat és a menekülési útvonalat külön speciális lámpákkal kell megvilágítani. Ez különösen fontos az ablaktalan helyiségekben.
 - A menekülési tervet minden helyiségben jól látható helyen ki kell függeszteni.
 - Az árutároló eszközök elrendezése és az áruehelyezés során biztosítani kell a biztonságos közlekedési útvonalakat, a stabil áruehelyezést.
 - Az árukat a fűtőtestektől távol kell tárolni.

²³ <http://www.munkavedelem.wlap.hu/hu/munkavedelem/tuzvedelem/> 2010.10.28.

- A gyúlékony vagy robbanásveszélyes anyagokat, termékeket speciális szabályok alapján lehet elhelyezni az üzletben.

26. ábra. Az árut a fénycsőtől is tartsuk távol²⁴

A lopás elleni védelem a vállalat eszközeinél kiterjedhet:

- az épületek riasztórendszerrel való felszerelésére,
- biztonsági őrk alkalmazására,
- a nyílászárók megerősítésére, biztonsági zárok beszerelésére,
- az épületen kívül, esetleg belül rácsok felszerelésére,

²⁴ <http://www.4markabolt.hu/iskola.php?oldal=termek> 2010.10.28.

- a pénz és fontos iratok biztonságos tárolására alkalmas páncélszekrényre,
- kamerák felszerelésére és működtetésére.

Lopás elleni védelem az eladótérben:

A bolti lopások megakadályozásának leghatékonyabb eszköze a megelőzés. Ezt megvalósíthatjuk jó szervezéssel, biztonsági őrökkel, kamerákkal, lopásgátló, és riasztórendszerek kialakításával vagy ezek kombinációjával.

1. A bolti lopások megelőzése az eladótér elrendezésével, szervezéssel.

- Az átlátható, rendezett üzletbelső, a sorosan, meghatározott rend szerint elhelyezett árutároló, bemutató eszközök, az alacsonyabb középállványok segítik az árusítótér áttekintését.
- A megfelelő szélességű közlekedési útvonalakkal, a forgalomhoz igazodó számú pénztárral csökkentjük a zsúfoltságot, ami a lopások esélyét is csökkenti.

27. ábra. Hagyományos értékesítés, és átlátható eladótér²⁵

- Több helyen biztosítanak a vásárlók részére csomagmegőrzőt, és megkérik a vevőket annak használatára.
- Hívjuk fel a vevő figyelmét arra, hogy a máshol vásárolt árut mutassa be a pénztárnál.
- Ruházati üzletekben a próbafülkébe bevitt árukra kell külön figyelni.

²⁵ <http://www.ingatlanet.hu/ingatlan/Szeged/415811-elad%C3%B3-%C3%BCzlethelyis%C3%A9g> 2010.10.28.

- Az értékesítési módok közül a hagyományos és az önkiválasztó mód véd leginkább a bolti lopások ellen. Hagományos értékesítésnél a vevő csak az eladó segítségével juthat az áruhoz, míg önkiválasztó módban a vevő egy-egy kihelyezett termékből választ, majd kéri az eladótól a neki megfelelő árut, pl. a megfelelő méretű cipőt. Ha a vevők nem, vagy csak részben férnek hozzá az árukhoz, akkor a lopás veszélye is csökken.
- A kisebb méretű, de nagyobb értékű árukat helyezzük el zárható vitrinben.
- Az eladók, árufeltöltők kiszolgálás, árurendezés közben is figyelhetnek a vevők viselkedésére. Ha feladatuk engedi, járják végig az üzletet vagy a rájuk bízott területet. Az éber és mozgékony figyelem, az üzlettér gyakori és teljes áttekintése, a bolti munkaruhás dolgozók jelenléte a lopni készülőlt eltántoríthatják szándékától. Nem is beszélve arról, hogy így a vevő is hamarabb megtalál minket, ha információra van szüksége.

2. Megelőzés és védelem optikai eszközökkel

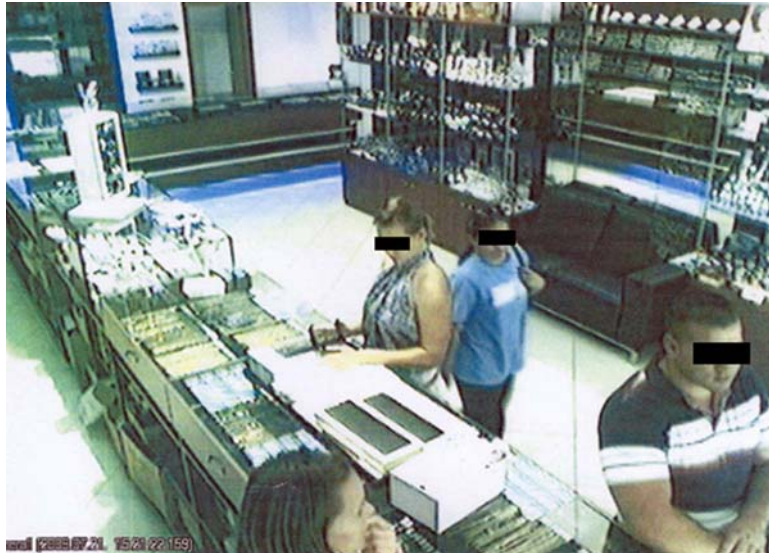
- Megoldás lehet tükörrendszer telepítése. A tükrök megfelelő elhelyezése lehetővé teszi, hogy a bolt egy, vagy néhány pontjáról a teljes belső teret szemmel tarthassuk. A tükröket elhelyezhetjük oldalfalon, mennyezeten vagy árutároló eszközökön síkban vagy megfelelő szögben döntve. Szükség szerint nem csak sík, hanem homorú, illetve domború tükröt is használhatunk. Kisebb üzleteknél több szempontból is előnyös lehet, ha az üzlet egyik falát teljesen beborítjuk tükörrel. Ez dekoratív, optikailag növeli a teret, és segíti az üzlet megfigyelését.

28. ábra. Áruvédelmi tükör²⁶

- A vevők megfigyelésére alkalmazhatunk kamerát, komolyabb rendszernél kialakíthatunk zártláncú videórendszert is. A kamera elhelyezése szintén úgy történjen, hogy a teljes tér belátható legyen. A kamera felszerelhető fixen vagy mozgó változatban is. A távirányítással mozgatható kamera nagyobb teret képes megfigyelni, így kevesebb is elegendő. A kamerát érdemes videóval összekötni, ha bármi érdelemgeset észlelünk, azt rögzíteni tudjuk. A nagy üzletekben olyan zártláncú videórendszert alakítanak ki, melynek képei egy megfigyelő helyiségben futnak össze. A képeket legalább egy erre szakosodott személy figyeli.
- Ha kevés pénzünk van, akkor alkalmazhatunk álkamerákat. Ezek a valódi kamerák külsejével készülnek, de felvétel készítésére nem alkalmasak. A legcélszerűbb a valódi és az álkamerákat vegyesen telepíteni úgy, hogy ne lehessen tudni, éppen melyik a működő és melyik az álkamera.

²⁶ <http://www.polcborze.hu> 2010.10.28.

29. ábra. A lopás idején a boltban tartózkodó személyekről készült biztonsági felvétel²⁷

Videokamerák alkalmazása esetén kötelező már a bejáratnál a kamera használatáról tájékoztató táblákat elhelyezni (ez személyiségi jogi kérdés). De tájékoztathatjuk a vevőket a biztonsági rendszer egyéb megoldásairól is, mint őrző-védő szolgálat, elektronikus vagy egyéb áruvédő rendszer.

A legtöbb üzlet él is ezzel a megoldással, hiszen így is csökkenthető a lopás veszélye.

3. Őrző-védő szolgálat alkalmazása

Vagyonvédelmi célokra alkalmazhatók őrző-védő szolgálatok. Csak olyan őrző-védő szolgálatot lehet alkalmazni, amely megfelel a vonatkozó jogszabályok előírásainak. A biztonsági őr feladata, hogy az eladótérben történő mozgásokat figyelje. A vevőket úgy kell szemmel tartania, hogy az ne legyen tolakodó és a jószándékú vásárlók nyugalmát ne zavarja. A jó biztonsági őr már jelenlétével csökkenti a bolti lopások számát.

4. Áruvédelmi rendszerek

Az áruvédelmi rendszer lehet mechanikus, vezetékes vagy elektronikus.

- Mechanikus védelem

²⁷ http://www.vasnepe.hu/cimlapon/20090722_masfelmillios_ekszerlopas 2010.10.28.

A mechanikus áruvédőket úgy rögzítik a termékhez, hogy annak nem szakszerű eltávolítása károsítja, használhatatlanná teszi az árut. Ilyen a tintapatronos etikett. Főként ruházati termékek védelmére alkalmazzák. A ruhára feltett etikett élénk színű tintát tartalmaz, ami nem megfelelő levételkor kifolyhat a tartályból. Az etikettet csak az erre a célra kifejlesztett hatástalanítóval lehet biztonságosan eltávolítani. Ekkor a festéktartály nem sérül és a termék használható marad. A megoldás nem igényel riasztórendszert és külön figyelőszolgálatot. Viszonylag alacsony költségű beruházással megvalósítható és a működtetés költsége is minimális.

30. ábra. Tintapatronos áruvédelem²⁸

– Vezetékes védelem

A bemutatóra kihelyezett kisebb méretű, de sok esetben igen nagy értékű (főként műszaki) cikket, berendezéseket speciális érzékelőkön keresztül vezetékeken kapcsolják össze a rendszer központjával. Az érzékelők eltávolítása és/vagy a vezetékek megszakadása indítja a riasztást a vezérlő egységben.

²⁸ <http://www.alapkobiztonsagtechnika.hu> 2010.10.28.

31. ábra. Vezetékes áruvédelmi rendszer²⁹

– Elektronikus áruvédelem

A pénztárnál, a ki- és bejáratoknál olyan elektronikus áruvédelmi rendszert alkalmazhatunk, amelyek a védelemmel ellátott termékeket érzékelik. Magyarországon a Centrum Áruházak Vállalat használt először elektronikus áruvédelmet néhány áruházában a 80-as években.

Az elektronikus áruvédelem folyamata:

- Áruvédelmi rendszer kiépítése: beszerezzük a felhelyezhető, és a felhelyezéshez szükséges eszközöket. Szakember beépíti a kijáratnál az érzékelőket – antennákat, amelyek érzékelik az aktivált riasztó eszközöket, és jeleznek.
- Az áruvédelmi eszköz elhelyezése az árun:
 - Egyszer használatos címke: Jellemzően papírból készül. A termékre tájékoztató címke, vonalkód, álvonalkód, vagy más címke formájában kerül rá, de már a gyártó is elhelyezheti a terméken (ruháknál bevarrhatja), illetve csomagoláson. Ez utóbbit hívjuk forráscímkézésnek.
 - Többször használatos árucímke: Hasonló az előző fajtaéhoz, de mindig az üzletben teszik az árura és ott is veszik le. Egyszerre tájékoztat és véd. Jellemzően zárgombbal rögzítik a termékhez. Technikáját tekintve készülhetnek deaktiválható vagy levehető változatban.
 - Etikett: Műanyag, speciálisan fel-, illetve levehető áruvédelmi eszköz, amit az üzletben helyeznek el az árun. Az etikett egyértelműen jelzi, hogy az áru védett. A legváltozatosabb formában, színben és felirattal készülhet.
 - Védőtok: A kisméretű, de nagy értékű termékek többsége nem vagy nehezen címkézhető. Ezek védelmére fejlesztették ki a védőtokokat. Nagy hatásfokkal alkalmazhatóak CD-k, DVD-k, kazetták, illatszerek, kozmetikai cikkek, számítástechnikai, híradástechnikai eszközök védelmére.

²⁹ http://visionbox.hu/mit_szolgal 2010.10.28.

- Védőkupak: Üvegen elhelyezhető műanyag kupak, amit a pénztárnál tudnak eltávolítani. Leginkább márkás, nagyértékű parfümök, italok védelmére használják.
- A címkék és etikettek eltávolítása, hatástalanítása (a pénztárnál):
 - Etikett-nyitóval: a felhelyezett etikettet speciális etikett nyitóval lehet biztonságosan – az áru sérülése nélkül eltávolítani. Az eszköz helyigénye kicsi, rendszerint a pénztár mellett, vagy annak polcán, fiókjában elfér.
 - Deaktivátor alkalmazása: A hatástalanítóknak több fajtája ismert. Megtalálhatók köztük a nagyméretű, asztalra helyezhető vagy pultba süllyeszthető változatok, szerelhetjük a falra, de kis pénztártér esetén választhatjuk a kézi változatot is.

32. ábra. Hatástalanító³⁰

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Sorolja fel, milyen területekre terjed ki a vállalkozás vagyonának védelme!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

³⁰ <http://www.retailstore.hu/1042-aruedelmi-cimkek/1370-hatastalanito-aruedelmi-rendszerhez> 2010.10.28.

2. feladat

Sorolja fel, hogy mi tartozik az épületek, eszközök állagvédelméhez!

<hr/> <hr/> <hr/>

Rendszerezze a készletek állagvédelméhez fontos megoldásokat!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

3. feladat

Egészítse ki a megfelelő szóval, illetve kifejezéssel az alábbi tűzbiztonságra vonatkozó megállapításokat!

A tűzállósági fokozatot a jogszabályok alapján a határozza meg.

A tűzállósági fokozat megállapításakor figyelembe kell venni az, a környezet adottságait és a

A fokozat az I., a az V.

A tevékenységre, felhasznált anyagokra, eszközökre az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról szóló rendelet a tűzvesélyességi osztályokat ...-tól ...-ig jelölik.

Az „A”, az "E" osztály.

Tűzbiztonsági eszköz lehet, -
..... rendszer, stb.

Meg kell tervezni at és azokat szabadon kell hagyni. A vészkijáratokat és a menekülési útvonalat különkell megvilágítani. Ez különösen fontos az helyiségekben.

At minden helyiségben jól látható helyen ki kell függeszteni.

Az árutároló eszközök elrendezése és az áruehelyezés során biztosítani kell at, at.

4. feladat

Mitől kell védeni, és hogyan az árukészletet a tárolás során? Párosítsa össze az egyes célokat a lehetséges módszerekkel, és a megfelelő párokat írja be az üres táblázatba!

cél	módszer
Áruk sérülésének elkerülése	nem tároljuk földön az árut, szükség esetén rágcsálóirtást végzünk
a szagok keveredésének elkerülése	rendszeres tisztántartás, válogatás
meggátolni a káros anyagok élelmiszerre kerülését	az előírásoknak megfelelő tárolási rend kialakításával
kártevőktől való védelem	dohányárut nem tárolunk együtt kávéval
napfénytől, párától való védelem	bármilyen élelmiszert és vegyiárut nem tárolunk együtt
felesleges romlás, koszolódás elkerülése	az áruk többségét száraz, hűvös helyen kell tárolni

Helyes párok:

cél	módszer

5. feladat

Sorolja fel a lopás elleni védelem vállalati eszközökre vonatkozó feladatait!

6. feladat

Jellemezze az alábbi képeken látható eladóteret a szerint, hogy mennyiben felel meg a bolti lopások megelőzésére vonatkozó elrendezésnek!

33. ábra. Eladóter

34. ábra. Eladótér³¹

Értékelési szempontok:

- átlátható, rendezett üzletbelső:

- A megfelelő szélességű közlekedési útvonalak:

- Értékesítési mód:

³¹ <http://realorigo.hu/elado/uzlet/budapest/xvii/111556> 2010.10.28.

- Biztonságos árubemutató, pl. vitrin alkalmazása:

7. feladat

Jellemezze röviden írásban az alábbi optikai áruvédelmi megoldásokat a megadott szempontok szerint!

- Tükrök alkalmazása:
 - Hogyan működik?

- Miért jó?

- Mikor ajánlja?

- Kamerák alkalmazása:
 - Hogyan működik?

- Miért jó?

- Mikor ajánlja?

- Álkamerák alkalmazása:
- Hogyan működik?

- Miért jó?

- Mikor ajánlja?

8. feladat

Foglalja össze a mechanikus áruvédelem lényegét!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Keressen ajánlatot áruvédelmi tintapatronra! A talált ajánlatot röviden mutassa be!

<p>MUNKANYAG</p>

9. feladat

Párosítsa össze az adott elektronikus áruvédelmi módszert a hozzá tartozó leírással! A helyes párokat írja be az üres táblázatba!

Forráscímkézés	Változatos formában, színben és felirattal készülő műanyag, speciálisan fel-, illetve levehető áruvédelmi eszköz, amit az üzletben helyeznek el az árun.
Egyszer használatos címke	Jellemzően CD-k, DVD-k, kazetták, illatszerek, kozmetikai cikkek, számítástechnikai, híradástechnikai eszközök védelmére kifejlesztett speciális műanyag tok.
Többször használatos árucímke	Az etikett biztonságos és sérülésmentes eltávolítását szolgáló eszköz.

Etikett	Jellemzően papírból készül, árucímke, vonalkód, vagy álvonalkód formájában kerül az árura.
Védőtök	Áruvédelmi eszköz hatástalanítója
Védőkupak	Jellemzően papírból készült címke, mindig az üzletben teszik az árura és ott is veszik le.
Etikett-nyitó	Az egyszer használatos címkét már a gyártó elhelyezi a terméken (pl. ruháknál bevarrhatja), illetve csomagoláson.
Deaktivátor	Üvegen elhelyezhető speciális műanyag kupak, amit a pénztárnál tudnak eltávolítani

Módszer	leírás

Megoldások

1. feladat

A vállalkozás vagyonának védelme kiterjed az épületek, eszközök, készletek:

- állagvédelmére,
- tűzvédelmére,
- lopás elleni védelmére.

2. feladat

Sorolja fel, hogy mi tartozik az épületek, eszközök állagvédelméhez!

- a rendeltetésszerű használat,
- a tisztántartás,
- a rendszeres felújítás,
- a karbantartás.

Rendszerezze a készletek állagvédelméhez fontos megoldásokat!

- az előírásoknak megfelelő tárolási rend kialakítása,
- az áruk egymásra hatásának elkerülése,
- kártevők, és egyéb külső hatások (pl. nap, pára, stb.) elleni védelem,
- rendszeres tisztántartás, válogatás.

3. feladat

Egészítse ki a megfelelő szóval, illetve kifejezéssel az alábbi tűzbiztonságra vonatkozó megállapításokat!

A tűzállósági fokozatot a jogszabályok alapján a **tűzoltóság** határozza meg.

A tűzállósági fokozat megállapításakor figyelembe kell venni az **épület**, a környezet adottságait és a **forgalmazott termékek körét**.

A **leginkább tűzálló fokozat** az I., a **legveszélyesebb** az V. fokozat.

- A tevékenységre, felhasznált anyagokra, eszközökre az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról szóló rendelet a tűzveszélyességi fokozatokat **A-tól C-ig betűkkel** jelölik.

Az „A” **fokozottan tűz-és robbanásveszélyes**, az "E" **nem tűzveszélyes** osztály.

Tűzbiztonsági eszköz lehet **tűzoltó készülék, tűzcsap, tűzérzékelő – tűzoltó rendszer, stb.**

Meg kell tervezni a **menekülési útvonalakat** és azokat szabadon kell hagyni. A vészkijáratokat és a menekülési útvonalat külön **speciális lámpákkal** kell megvilágítani. Ez különösen fontos az **ablaktalan** helyiségekben.

A **menekülési tervet** minden helyiségben jól látható helyen ki kell függeszteni.

Az árutároló eszközök elrendezése és az áruehelyezés során biztosítani kell a **biztonságos közlekedési útvonalakat**, a **stabil áruehelyezést**.

4. feladat

cél	módszer
Áruk sérülésének elkerülése	az előírásoknak megfelelő tárolási rend kialakítása
a szagok keveredésének elkerülése	dohányárut nem tárolunk együtt kávéval

meggátolni a káros anyagok élelmiszerre kerülését	bármilyen élelmiszert és vegyiárut nem tárolunk együtt
kártevőktől való védelem	nem tároljuk földön az árut, szükség esetén rácsalóirtást végzünk
napfénytől, párától való védelem	az áruk többségét száraz, hűvös helyen kell tárolni
felesleges romlás, koszolódás elkerülése	rendszeres tisztántartás, válogatás

5. feladat

Sorolja fel a lopás elleni védelem vállalati eszközökre vonatkozó feladatait!

- az épületek riasztórendszerrel való felszerelésére,
- biztonsági őrök alkalmazására,
- a nyílászárók megerősítésére, biztonsági záruk beszerelésére,
- az épületen kívül, esetleg belül rácsok felszerelésére,
- a pénz és fontos iratok biztonságos tárolására alkalmas páncélszekrényre,
- kamerák felszerelésére és működtetésére.

6. feladat

Értékelési szempontok:

- átlátható, rendezett üzletbelső:
Az eladótér kicsi, és túl sok mindent akarnak elhelyezni benne, ezért átgondolatlan az üzlet elrendezése, ráadásul van egy beszögellés, amit nem minden helyről lehet látni. Ha a 33. ábrán szemben a pult mögött áll az eladó, nem láthatja be a tőle balra eső részt.
- A megfelelő szélességű közlekedési útvonalak:
A közlekedési útvonalak megfelelőnek tűnnek, a rendelkezésre álló térhez igazodnak, valószínűleg elegendőek az üzlet forgalmához.
- Értékesítési mód: Láthatóan az önkiszolgáló értékesítés dominál, de alkalmaznak hagyományos értékesítést is egy-egy pulttal.
- Biztonságos árubemutató, pl. vitrin alkalmazása:
Nem látható az üzletben erre alkalmas árubemutató eszköz, de az áruválaszték sem olyan, hogy erre feltétlen szükség lenne. Sok a kis méretű áru, ugyanakkor nincsenek nagy értékű termékek.

7. feladat

Tükrök alkalmazása:

- Hogyan működik?
Sarkokba, falfelületekre, árubemutató eszközökre szerelik fel, általában olyan szögben, hogy az eladók, illetve a pénztáros minél nagyobb teret beláthasson. Alkalmazhatunk sík, domború, vagy homorú tükröt.

- Miért jó?
Segít belátni a nehezen szemmel tartható részeket az eladótérben.
- Mikor ajánlja?
Ott érdemes alkalmazni, ahol beszögellések, vagy az üzlet berendezése megakadályozza a teljes eladótér megfigyelését.

Kamerák alkalmazása:

- Hogyan működik?
A kamerákat olyan helyekre szerelik, ahonnan az eladótér kritikus területei, vagy egész belátható. A kamera figyeli az eladótérben történő mozgásokat, ha videóval is összeköti, akkor rögzíti is az eseményeket. A nagyobb rendszereknél külön személy(ek) figyelik a kamera képét. A kamera lehet fix, vagy mozgó.
- Miért jó?
Segít belátni a nehezen szemmel tartható részeket az eladótérben. Rögzíthetjük, és később visszajátszhatjuk a történeteket.
- Mikor ajánlja?
Nehezen belátható, sok kisebb áru bemutatásakor, Ott érdemes alkalmazni, ahol nagy az eladótér, beszögellések, vagy az üzlet berendezése megakadályozza a teljes tér megfigyelését, nagy értékű, de nem túl nagy terjedelmű árukat értékesítenek, zsúfolt az eladótér, sok vevő van jelen egyszerre.

Álkamerák alkalmazása:

- Hogyan működik?
A kamerákat működő kamerák helyett, vagy azok kiegészítéseképpen telepítik. Az a jó, ha a vevő is látja, mert nem tudhatja, működik-e a kamera.
- Miért jó?
Elrettent és beszerzése, üzemeltetése olcsóbb, mint a működő kamera.
- Mikor ajánlja?
Ha szükség van kamerákra, de kevés a pénzünk.

8. feladat

A mechanikus áruvédőket úgy rögzítik a termékhez, hogy annak nem szakszerű eltávolítása károsítja, használhatatlanná teszi az árut. Ilyen a tintapatronos etikett. Főként ruházati termékek védelmére alkalmazzák. A ruhára feltett etikett élénk színű tintát tartalmaz, ami nem megfelelő levételkor kifolyhat a tartályból. Az etikettet csak az erre a célra kifejlesztett hatástalanítóval lehet biztonságosan eltávolítani. Ekkor a festéktartály nem sérül és a termék használható marad. A megoldás nem igényel riasztórendszert és külön figyelőszolgálatot. Viszonylag alacsony költségű beruházással megvalósítható és a működtetés költsége is minimális.

Ajánlat áruvédelmi tintapatronra:

35. ábra. Ajánlat áruvédelmi tintapatronra³²

9. feladat

Forráscímkézés	Az egyszer használatos címkét már a gyártó elhelyezi a terméken (pl. ruháknál bevarrhatja), illetve csomagoláson.
Egyszer használatos címke	Jellemzően papírból készült, árucímke, vonalkód, vagy álvonalkód formájában kerül az árura.
Többször használatos árucímke	Jellemzően papírból készült címke, mindig az üzletben teszik az árura és ott is veszik le.
Etikett	Változatos formában, színben és felirattal készülő műanyag, speciálisan fel-, illetve levehető áruvédelmi eszköz, amit az üzletben helyeznek el az árun.
Védőtok	Jellemzően CD-k, DVD-k, kazetták, illatszerek, kozmetikai cikkek, számítástechnikai, híradástechnikai eszközök védelmére kifejlesztett speciális műanyag tok.
Védőkupak	Üvegen elhelyezhető speciális műanyag kupak, amit a pénztárnál tudnak eltávolítani
Etikett-nyitó	Az etikett biztonságos és sérülésmentes eltávolítását szolgáló eszköz.
Deaktivátor	Áruvédelmi eszköz hatástalanítója

³² <http://www.alapkobiztonsagtechnika.hu/aruvedo.php> 2010.10.28.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

A Masni Bt. rövidáru üzletet kíván nyitni. Az 50 négyzetméteres üzlethelyiség egy panel lakóépület földszintjén található. A ki- és bejárat közvetlenül az utcára nyílik, az üzletben konvektoros fűtés van.

Sorolja fel, hogy a vagyonvédelem mely területeit kell áttekintenie a cégnek az üzletnyitás előtt!

Nézzon utána, milyen tűzállósági fokozatba, illetve milyen tűzbiztonsági osztályba sorolható az üzlet! Röviden mutassa be a besorolás alapvető paramétereit is!

Mutassa be röviden, milyen feladatokat kell ellátni a tulajdonosnak, illetve a boltvezetőnek, valamint a dolgozóknak az üzlet és a berendezések, eszközök állagmegóvásáért!

2. feladat

Udvarias János a Kertvárosi ABC-ben dolgozik eladóként. A boltvezetőtől azt a feladatot kapta, mérje fel, hogy az árutárolás során megfelelő-e az áruk állagmegóvása. A boltvezető a felméréshez megadta a megfigyelési szempontokat is. Ezek alapján Ön is értékelje saját gyakorlati munkahelyét!

Tűzbiztonsági előírások betartása az árutárolás során:

Élelmiszerek egymásra hatása:

Napfénytől, sugárzó hőtől való védelem:

Kártevők elleni védekezés:

3. feladat

Milyen szervezési, berendezési megoldásokkal lehet csökkenteni a bolti lopásokat a következő helyzetekben? Párosítsa össze a megadott helyzeteket a lehetséges megoldásokkal! A párokat foglalja táblázatba!

Helyzetek:

- Nagy eladótér, kevés eladó, önkiszolgáló értékesítés. Az árubemutató fal- és középállványokon történik.
- Csúcsidőben sok vevő, zsúfolt eladótér.
- Cipőboltban, kis eladótérben sokfajta áru bemutatása.
- Ékszerek, kisebb dísz tárgyak értékesítése.
- Ruházati üzlet

Lehetséges megoldások:

- Időszakosan több pénztár üzemeltetése, több eladó alkalmazása.
- A próbafülkébe bevitt áruk számának követése
- Hagyományos értékesítési mód kialakítása.
- Az üzlet áttekinthető elrendezése, alacsonyabb gondolák elhelyezése.
- Önkiválasztó értékesítés kialakítása: a vevő válogat, majd a választás után kéri az eladó segítségét.

helyzetek	megoldások
Nagy eladótér, kevés eladó, önkiszolgáló értékesítés. Az árubemutató fal- és középállványokon történik.	
Csúcsidőben sok vevő, zsúfolt eladótér.	
Cipőboltban, kis eladótérben sokfajta áru bemutatása.	
Ékszerek, kisebb dísz tárgyak értékesítése.	
Ruházati üzlet	

4. feladat

Nehezen belátható eladótérek megfigyelésére felszerelhetünk tükröket. Keressen az interneten, vagy más forrásból tükrökre vonatkozó ajánlatokat! Az ajánlatok közül válassza ki azt, amelyikkel láthatjuk az alábbi könyvesbolt középállványának másik oldalát is, majd döntse el, hogyan érdemes elhelyezni a tükröt az árusítótérben!

36. ábra. Könyvesbolt belső tere³³

Talált ajánlatok:

MUNKAANYAG

³³ <http://www.getteron.com/butikeng.htm> 2010.10.28.

Választott tükör:

Hová érdemes elhelyezni?

5. feladat

Egy hipermarketben zártláncú videórendszer működik. Az üzlet árusítóterében történő eseményeket, a vevők mozgását a kamerákkal összekötött monitorokon követi 3 fő. A felvételeket rögzítik. Foglalja össze röviden, miért előnyös a zártláncú videórendszer!

Írja le, milyen feltételek mellett működtethető a rendszer!

6. feladat

Az alábbi képeken egy-egy áruvédelmi megoldást láthat. A kép alatt nevezze meg, és mutassa be röviden az adott megoldást!

37. ábra. Áruvédelmi rendszerek 1³⁴

38. ábra. Áruvédelmi rendszerek 2³⁵

³⁴ <http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p110069.php> 2010.10.28.

³⁵ <http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p110047-White.php> 2010.10.28.

39. ábra. Áruvédelmi rendszerek 3³⁶

Blank yellow rectangular box with two horizontal lines for text entry.

40. ábra. Áruvédelmi rendszerek 4³⁷

Blank yellow rectangular box with two horizontal lines for text entry.

³⁶ <http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p110009.php> 2010.10.28.

³⁷ <http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p070005.php> 2010.10.28.

41. ábra. Áruvédelmi rendszerek 5³⁸

7. feladat

Olvassa el az alábbi bolti lopásra vonatkozó eseteket, és tegyen javaslatot arra, hogyan lehet megelőzni, illetve csökkenteni a hasonló helyzeteket! A választott megoldásokat érdemes a tanulócsoporton belül is megbeszélni.

3 tizenéves lány márkás parfümöt lopott egy drogériából.

Egy idősebb férfivető megevett két kiflit, három kockasajtot, és megivott egy üdítőt az ABC-ben.

³⁸ http://shopguard.hu/references/nagykep.php?kep=hir_682009511223750.jpg 2010.10.28.

Két fiatal fiú ellopott egy MP lejátstót.

Egy lány ellopott egy pólót és egy melltartót egy ruházati üzletből.

8. feladat

Figyelje meg, illetve érdeklődjön a gyakorlati munkahelyén alkalmazott áruvédelmi rendszerekről! Röviden foglalja össze a látott, hallott információkat!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A vagyonvédelem kiterjed az épületek, eszközök, készletek védelmére, főbb területei:

- állagvédelem,
- tűzvédelem,
- lopás elleni védelem.

A Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság honlapján talált tájékoztatás többek között a következőket tartalmazza a tűzvédelmi osztályokról és a tűzállósági fokozatról:

MUNKKAMINTA

C) Tűveszélyességi osztályba sorolás, tűzállósági fokozat megállapítása

Az anyagok, helyiségek, létesítmények tűzveszélyességi osztályba sorolásakor vizsgálják:

- ? Az előállított, feldolgozott, felhasznált, szállított, raktározott anyagok fizikai és kémiai tulajdonságát,
- ? Az alkalmazott technológiák tűzveszélyességét
- ? Egyes helyiségeknél, épületeknél pedig kizárólag a rendeltetésétől és nem az ott felhasznált anyagok tulajdonságaitól függ. /pl. üzemanyagtöltő állomás, kazánház
- ?

Öt tűzveszélyességi osztályt különböztetünk meg, melyek az alábbiak:

- ? "A" Fokozottan tűz és robbanásveszélyes
- ? "B" Tűz és robbanásveszélyes
- ? "C" Tűveszélyes
- ? "D" Mérsékelt tűzveszélyes
- ? "E" Nem tűzveszélyes

Fokozottan tűz- és robbanásveszélyes? (jelzése: ? A?) tűzveszélyességi osztályba tartozó anyagok:

pirotechnikai anyagok, tűzijáték bomba, torta gyertya stb. /, benzín, egyes hígítók, egyes festékek nitrolakk, univerzális parketta lakkok, egyes növényvédő-szerek, acetón, tiszta alkohol stb. /, PB-gáz, földgáz, disszociációs-gáz stb. /.

Tűz- és robbanásveszélyes? (jelzése: ? B?) tűzveszélyességi osztályba tartozik:

- ? és lisztporok, szénpor, facsiszolat porok, cukorporok /,
- ? nem vízbázisú festékek, hígítók, lakkbenzinek, csónak lakk, PVC-6 műanyagragasztó /, ammónia gáz /,

Tűzveszélyes? (jelzése: ? C?) tűzveszélyességi osztályba tartozik:

- ? fafűrész-árúk, papírok, textilárúk /,
- ? petróleum, ecet, egyes olajfestékek, bitumen /, oxigén /,

Mérsékelt tűzveszélyes? (jelzése: ? D?) tűzveszélyességi osztályba tartozik:

- ? egyes műanyagok, gabonafélék, naftalin, polietilén fólia /,
- ? enyv, kencés kitt /, diszperzit, motorolajok, zsírok, étolaj, stb. /.

Nem tűzveszélyes? (jelzése: ? E?) tűzveszélyességi osztályba tartozik

- ? a nem éghető anyag; /pl.: kő, fémek, víz, nemességzők, nitrogén, CO₂ stb. /.

Tűzállósági fokozat: Az épület egészére vonatkozó olyan kategória mely függ az épület méretétől, funkciójától, és meghatározza az épületszerkezetek tűzállósági határértékének és éghetőségének követelményeit az épület tűzveszélyességi osztálya, rendeltetése és a szintszáma alapján.

tűzveszélyességi osztályoknak megfelelően az épületek a következő tűzállósági fokozattal készülhetnek.

"A-B": tűzveszélyességi osztályba tartozó épület csak I-II. tűzállósági fokozatú épületszerkezetekből készülhet

"C": tűzveszélyességi osztályba tartozó épület csak I-III. tűzállósági fokozatú épületszerkezetekből készülhet

"D": tűzveszélyességi osztályba tartozó épület csak I-IV. tűzállósági fokozatú épületszerkezetekből készülhet

"E": tűzveszélyességi osztályba tartozó épület I-V. tűzállósági fokozatú épületszerkezetekből készülhet

42. ábra. Tűzbiztonsági besorolásra vonatkozó ajánlások³⁹

Eszerint az üzlet "C" tűzveszélyességi osztályba tartozik, amihez I-III. tűzállósági fokozatú épületszerkezet szükséges.

³⁹ <http://somogy.katasztrofavedelem.hu/kiadvanyok/tajep.htm> 2010.10.28.

Az épület állagmegóvásáért elsősorban a tulajdonos, esetleg a boltvezető felelős. Ehhez szükséges a külső homlokzat rendben tartása, szükség esetén tatarozása, a belső falfelületek és burkolatok, szerelvények szükség szerinti felújítása, karbantartása.

A berendezési tárgyak, és az áruforgalomhoz szükséges eszközök állagmegóvásához a dolgozók feladata a rendeltetésszerű használat, a tisztántartás; a tulajdonos és a boltvezető feladata a biztonságos munkavégzés, és működőképes eszközök biztosítása.

2. feladat

- Tűzbiztonsági előírások betartása az árutárolás során:

Hiba lehet pl. a fűtőtest, vagy világítás melletti tárolás, áruk elhelyezése a menekülési útvonalon, tűzbiztonsági jelzések, eszközök eltakarása, stb.

- Élelmiszerek egymásra hatása:

Hiba lehet pl. szagok átterjedése (kutyaeledel, dohányáru, illatszer elhelyezése élelmiszerek mellett, stb.), vagy vegyiáruk élelmiszerral történő együtt tárolása.

- Napfénytől, sugárzó hőtől való védelem:

Különösen fontos a száraz, hűvös helyen tartandó, vagy hűtést-, fagyasztást igénylő élelmiszereknél, a ruházati termékeknél, fa bútoroknál.

- Kártevők elleni védekezés:

Élelmiszer üzletben rágcsálók, bogarak elleni védekezés, ruházatnál moly és rágcsálók ellen, stb.

3. feladat

helyzetek	megoldások
Nagy eladótér, kevés eladó, önkiszolgáló értékesítés. Az árubemutató fal- és középállványokon történik.	Az üzlet áttekinthető elrendezése, alacsonyabb gondolák elhelyezése.
Csúcsidőben sok vevő, zsúfolt eladótér.	Időszakosan több pénztár üzemeltetése, több eladó alkalmazása.
Cipőboltban, kis eladótérben sokfajta áru bemutatása.	Önkiválasztó értékesítés kialakítása: a vevő válogat, majd a választás után kéri az eladó segítségét.
Ékszerek, kisebb dísz tárgyak értékesítése.	Hagyományos értékesítési mód kialakítása.
Ruházati üzlet	A próbafülkébe bevitt áruk számának követése.

4. feladat

Talált ajánlatok:

Beltéri akril ipari tükrök a munkabiztonság ellenőrzésére

Honlap ▶ Hátér ▶ Épületek berendezései ▶ Közlekedési és alakú tükrök ▶ Alakú tükrök

Beltéri akril ipari tükrök a munkabiztonság ellenőrzésére

Ár: **14 020,00 Ft**-tól

Válasszon egy variációt

Műszaki paraméterek

a nehezen látható helyek és gyártási folyamatok célzott szemmel tartására
kompletten, hattyúnyak formájú állítható karral
eladó helységek, gyártóegységek és raktárak
a gyártási folyamatok figyelemmel kísérésére és ellenőrzésére
a raktárak és a gyártóüzemek munkabiztonsága érdekében
a bolti tolvajok figyelésére és elijesztésére
kopás- és ütésálló
70-szer törésállóbb az üvegnél
túlszámnyalhatatlan optikai tisztaság és minőség
Térfigyelő tükrök

▼ Kiegészítő információk

43. ábra. Ajánlat tükörre 1⁴⁰

Átmérő (mm)	Látható távolság (m)	Értékesítési egység	Ára ÁFA nélkül
400	7 m-ig	darab	15 060,00 Ft
600	12 m-ig	darab	17 890,00 Ft
800	15 m-ig	darab	22 230,00 Ft
300	16 m-ig	darab	14 020,00 Ft

44. ábra. Ajánlat tükörre 1. árak

⁴⁰ http://www.manutan.hu/belteri-akril-ipari-tukrok-a-munkabiztonsag-ellenorzesere_M722001.html 2010.10.28.

TÖBBCÉLŰ BIZTONSÁGI TÜKÖR kör alakú

Gazdaságos megoldás, tökéletes tükörképpel. Mindenütt alkalmazható, ahol tökéletes áttekinthetőségre van szükség (üzletek eladótere, pénztárak környéke, be- és kijáratok ellenőrzése, öltözők, raktárak stb.). A tükör tartozéka a falra vagy mennyezetre rögzíthető csuklós tükörtartó (kötőelemekkel együtt), amellyel pontosan beállítható a tükör iránya.

Az optika tisztítása: teljes szélességben alacsony nyomású hideg vízzel, egyszerűen, fényszerűen.

Környezetvédelem: optika, keretek és a csomagolás újrahasznosítható anyagból.

További képek

Termékelőnyök

- ütés- és kopásálló, törhetetlen
- beltéri használatra
- tökéletes tükörkép
- kétirányú

Termékinformációk

Műszaki adatok

anyag	üveg
alak	kör alakú
felhasználás módja	beltéri
tartó típusa	falra, mennyezetre szerelhető, csuklós rögzítéssel
tükör kivitele	kétirányú
megrendelési egység	db

45. ábra. Ajánlat tükörrre 2⁴¹

Sz.	átmérő (mm)	figyelőtávolság (m)	S. h.	Ár / db
515 473	300	2	🟢	16.700,- Ft.
515 474	400	4	🟢	20.100,- Ft.
515 475	500	6	🟢	25.200,- Ft.
515 476	600	8	🟢	30.100,- Ft.
515 478	800	15	🔴	83.100,- Ft.
612 791	900	25	🔴	102.000,- Ft.

46. ábra Ajánlat tükörrre 2 árak

Mindkét tükörtípus kétirányú, és különböző látótávolsággal kapható. Az első ajánlat hasonló távra árban kedvezőbb, ezért ezt ajánlom.

A képen szemben látható felső sarokba érdemes elhelyezni.

5. feladat

Egy hipermarketben zártláncú videórendszer működik. Az üzlet árusítóterében történő eseményeket, a vevők mozgását a kamerákkal összekötött monitorokon követi 3 fő. A felvételeket rögzítik.

A zártláncú videórendszer előnyei:

- lehetővé teszi a teljes eladótér áttekintését, megfigyelését,
- egy-egy személy a monitorokon nagyobb teret tud figyelni, mint lent az eladótérben,
- a vevőket tájékoztatjuk a kamerás megfigyelésről, így segíthet megelőzni a lopást,
- a rögzített kép bizonyítékként is szolgálhat,

A rendszer működtetésének feltételei:

- megfelelő kiépítés, összeköttetés a kamerák, monitorok és felvevők között,
- lehetőleg mozgatható kamerák,
- képzett megfigyelő személyek,
- kötelező már a bejáratnál a kamera használatáról tájékoztató táblákat elhelyezni.

6. feladat

37. ábra: Áruvédelmi tintapatron. Ruházati termékek jellemző védelme. Ha nem megfelelően távolítják el, akkor a patron sérül, a ruha festékes – így használhatatlan lesz.

38. ábra: Többször használatos áruvédelmi etikett. Az üzletben helyezik fel, és ott is távolítják el. Ha nem veszik le az árurol, akkor az áruvédelmi kapuban az antenna riaszt.

39. ábra: Etikett nyitó. Az áruvédelmi etikett megfelelő eltávolítását szolgálja. Segítségével az áru sérülése nélkül levehető az etikett. kis helyigényű, jellemzően a pénztárnál helyezik el.

40. ábra: Álvonalkód. Egyszer használatos, papír áruvédelmi címke. Rátehetik az üzletben, vagy a termelőnél is. Vásárláskor deaktiválni (hatástalanítani) kell, másképp az áruvédelmi antenna riaszt.

41. ábra: Vezetékes áruvédelem. Nagy értékű, de kisebb méretű termékeknél, jellemzően műszakicikkeknél, híradástechnikai, számítástechnikai termékeknél, telefonoknál alkalmazzák. Ha a vezetékes kapcsolat megszakad, a riasztó jelez.

7. feladat

- 3 tizenéves lány márkás parfümöt lopott egy drogériából.

Megfelelő javaslat lehet a több eladó, a biztonsági őr, kamera, vagy a zárható vitrin alkalmazása

- Egy idősebb férfievő megevett két kiflit, három kockasajtot, és megivott egy üdítőt.

Élelmiszerüzletben sok kis értékű áru van, és gyorsan forog a készlet, ezért áruvédelmi rendszer alkalmazása nem ajánlott, de az áttekinthető eladótér, tükör és a több eladó megjelenése az üzlet térben jó megoldás lehet.

- Két fiatal fiú ellopott egy MP lejátszót.

Legmegfelelőbb a vezetékes védelem, esetleg a védőtok.

- Egy lány ellopott egy pólót és egy melltartót egy ruházati üzletből.

A próbafülke fokozott figyelése, áruvédelmi etikett, vagy tintapatron alkalmazása.

8. feladat

Egyéni megoldás a gyakorlati munkahelyre vonatkozóan. Előnyös, ha nem csak leírást készít a diák, hanem értékkel is.

MUNKKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Bognár Zsoltné: Vállalkozások 1. Műszaki Kiadó 2008.

Horváthné – Stágelné: Kereskedelmi és vállalkozási ismeretek Műszaki Kiadó 2004.

<https://magyarország.hu/>

www.google.hu

<http://penztargepszerviz.blogol.hu/> 2010. 10. 16.

<http://www.penztargetep-futar.hu/oldalak/micra.htm> 2010. 10.16.

<http://atcpentztargetep.hu/Megoldasok/PC-s%20p%C3%A9nzt%C3%A1rg%C3%A9p%20rendszerek.aspx?oldal=1> 2010. 10. 16.

<http://www.e-raktarteknika.hu> 2010. 10. 16.

<http://wcs.oisz.hu/22950/hasznalt-targonca-kereskedelem/targoplan-kft.html> 2010. 10.16.

<http://shop.jelolestechnika.hu> 2010. 10. 16.

<http://officeplaza.hu/> 2010. 10.16.

<http://micra.netfactory.hu/> 2010. 10. 16.

<http://www.gastroattase.hu/> 2010. 10.16.

Bognár Zsoltné: Vállalkozások 1.

<http://www.gastrocentrum.hu> 2010. október 25.

<http://www.gastrocentrum.hu> 2010. október 25.

<http://www.cibona.hu/termekek/berbe.html> 2010. október 25.

<http://apenztargetep.hu/aclas-ced-88bf-penztargetep> 2010. 10. 25.

<http://www.penztargetepcenter.hu/penztargetep/sam4s-er-260f.php> 2010.10.25.

<http://www.arazogepcentrum.hu/content/Akcio.htm> 2010.10.28.

<http://www.arazogepcentrum.hu/content/BLITZZ.htm> 2010.10.28.

<http://tchungary.com/index.php?product=591&cat=21> 2010.10.28.

<http://www.gastroattase.hu/category/csemegepult.php> 2010.10.28.

<http://www.hutomester.hu/kereskedelmi-hutobutorok> 2010.10.28.

<http://www.gastrocentrum.hu/index.php?m=termek&k=62&l=> 2010.10.28.

<http://www.interlevin.hu/promocios/> 2010.10.28.

<http://www.munkavedelem.wlap.hu/hu/munkavedelem/tuzvedelem/> 2010.10.28.

<http://www.4mmarkabolt.hu/iskola.php?oldal=termek> 2010.10.28.

<http://www.ingatlanet.hu/ingatlan/Szeged/415811-elad%C3%B3-%C3%BCzlethelyis%C3%A9g> 2010.10.28.

<http://www.polcborze.hu> 2010.10.28.

http://www.vasnepe.hu/cimlapon/20090722_masfelmillios_ekszerlopas 2010.10.28.

<http://www.alapkobiztonsagtechnika.hu> 2010.10.28.

http://visionbox.hu/mit_szolgal 2010.10.28.

<http://www.retailstore.hu/1042-aruedelmi-cimkek/1370-hatastanito-aruedelmi-rendszerhez> 2010.10.28.

<http://realorigo.hu/elado/uzlet/budapest/xvii/111556> 2010.10.28.

<http://www.alapkobiztonsagtechnika.hu/aruedo.php> 2010.10.28.

<http://www.getteron.com/butikeng.htm> 2010.10.28.

<http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p110069.php> 2010.10.28.

<http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p110047-White.php> 2010.10.28.

<http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p110009.php> 2010.10.28.

<http://www.shopguard.hu/products/accessories/popup06/p070005.php> 2010.10.28.

http://shopguard.hu/references/nagykep.php?kep=hir_682009511223750.jpg 2010.10.28.

<http://somogy.katasztrofavedelem.hu/kiadvanyok/tajep.htm> 2010.10.28.

http://www.manutan.hu/belteri-akril-ipari-tukrok-a-munkabiztonsag-ellenorzesere_M722001.html 2010.10.28.

<http://www.kwesto.hu/shop/product/M15976/T%C3%B6bbc%C3%A9l%C3%BA+biztons%C3%A1gi+t%C3%Bck%C3%B6r.html?js=true> 2010.10.28.

MUNKANYAG

A(z) 0001–06 modul 009–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 341 01 0000 00 00	Autó- és motorkerékpár-kereskedő
51 213 01 0010 51 01	Eseményrögzítő
51 213 01 0010 51 02	Filmlaboráns
55 345 01 0010 55 01	Európai uniós üzleti szakügyintéző
55 345 01 0010 55 02	Kereskedelmi szakmenedzser
55 345 01 0010 55 03	Kis- és középvállalkozási menedzser
55 345 01 0010 55 04	Külgazdasági üzletkötő
55 345 01 0010 55 05	Nemzetközi szállítmányozási és logisztikai szakügyintéző
55 345 01 0010 55 06	Reklámszervező szakmenedzser
55 345 01 0010 55 07	Üzleti szakmenedzser
52 341 05 1000 00 00	Kereskedő
52 341 05 0100 52 01	Bútor- és lakástextil-kereskedő
52 341 05 0100 52 02	Élelmiszer- és vegyiáru-kereskedő
52 341 05 0100 52 03	Ruházati kereskedő
52 341 07 0000 00 00	Kultúrcikk-kereskedő
54 341 01 0000 00 00	Külkereskedelmi üzletkötő
52 725 01 0000 00 00	Látszerész és fotócikk-kereskedő
33 341 03 0010 33 01	Építőanyag-kereskedő
33 341 03 0010 33 02	Épületgépészeti anyag- és alkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 03	Járműalkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 04	Villamossági anyag- és alkatrész-kereskedő
51 341 01 0000 00 00	Műszakicikk-kereskedő
51 341 02 0000 00 00	Régiségkereskedő
31 341 04 0000 00 00	Vegyesiparcikk-kereskedő
31 341 04 0100 31 01	Agrokémiai és növényvédelmi kereskedő
31 341 04 0100 31 02	Gyógynövénykereskedő
31 341 04 0100 31 03	Piaci, vásári kereskedő
31 341 04 0100 31 04	Sportszer- és játékkereskedő
33 215 02 0000 00 00	Virágkötő, -berendező, virágkereskedő
33 215 02 0100 33 01	Virágdekoratőr
33 215 02 0100 33 02	Virágkereskedő
52 341 06 0001 52 01	Antikvárium kereskedő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

12 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató